

ler. Imidlertid maa vi alle sammen hjælpe med til, at man kan komme ud af Misæren, faar paabegyndt Byggeriet.

Hvis Byggeriet ikke kommer i Gang inden ret mange Maaneder, staar vi i en uhyggelig Fare for, at vore Teglværker, Cementstøberier og alle de Virksomheder, som skal i Gang til Foraaret, ikke kommer i Gang, fordi man overalt ligger inde med en Overflod af Byggematerialer, som man ikke kan faa afsat.

Efter Loven af 10. September 1920 er der, saa vidt jeg ved, ikke kommet et eneste Byggeforetagende i Gang her i København og paa Frederiksberg og kun ganske enkelte ude i Landet; og det skyldes væsentligst den Omstændighed, at det har skortet paa Penge. Kommunerne vil gerne yde Tilskud efter denne Lov, og naar Kommunerne yder Tilskud, yder Staten ogsaa Tilskud. Men Vanskeligheden har bestaaet i at fremskaffe Pengene. Næsten alle Banker har sat sig imod at yde Penge til Byggeri, idet de siger, at de ikke har disponible Midler til Byggeriet. Resultatet er saaledes blevet, at den nævnte Lov slet ikke er blevet udnyttet. Paa dette Forhold maa man i det kommende Udvalg have sin Opmærksomhed henvendt. Det nytter ikke, at Staten giver en god Lov — hvad Loven af 10. September ubetinget er, — det nytter ikke, at der aabnes Adgang til Støtte her og der, naar der dog ikke kan komme Byggeri i Gang i Henhold til vedkommende Lov; og det kan der ikke, hvis ikke der kan skaffes de midlertidige Laan, som er en Betingelse for, at Byggeri kan komme i Gang.

I Lovforslaget udtales det, at man vil kunne faa Forskud, det vil sige, naar der til enhver Tid er præsteret Arbejde for Pengene, og en saadan Sikkerhed maa der vel til. Men man skal huske paa, at der skal bruges Penge til et Byggeri, længe forinden man kommer saa vidt; der skal udbetales store Beløb baade til det offentlige og til private, forinden Byggeriet er kommet saa langt frem; at man kan skaffe Forskud paa Stats- og Kommunetilskud. Her er derfor en Op-gave, som Udvalget maa prøve at løse. Dette kan tænkes gjort paa forskellig Maade. Jeg skal dog ikke komme langt ind paa dette Forhold; men naar Sagen nu henvises til et Udvalg, vil jeg i dette forsøge at rejse Spørgsmaalet som ogsaa nogle af de andre Spørgsmaal, jeg her har omtalt; og glæde mig skulde det i høj Grad, om Ministeren og Partierne vilde tage en lille Smule Hensyn dertil. Jeg kan ligesom Ord-førerne meget anbefale, at dette Lovforslag føres hurtigt igennem, men henstiller, at der

indføres de antydede Ændringer, som jeg formener er i høj Grad paakrævede.

Heilesen: Det ærede Medlem Hr. Kayser sagde, at Huslejen maatte følge lignende Baner som alle andre Priser. Det ærede Medlem mener vel dermed, at naar Produktionsomkostningerne stiger, er det rimeligt, at ogsaa Priserne stiger, og det er en ganske uimodsigelig rigtig Sætning, som ogsaa maa gælde for Huslejen. Derfor har man ogsaa altid holdt Nybygninger udenfor Huslejereguleringen. For de gamle Bygningers Vedkommende er Forholdet ikke det, at selve Produktionsomkostningerne er steget, og der er der uimodsigeligt kun Grund til at forhøje Huslejen, forsaavidt det er motiveret ved yderligere Arbejde fra Værtens Side eller ved Reparationer; og efter min Erfaring har Nævnene altid været villige til at tage rimeligt Hensyn til de Udgifter, Husværterne i saa Henseende har haft. Jeg er derfor for saa vidt enig med Venstres Ord-fører, det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg, i, at det kan være naturligt, at Huslejen efterhaanden stiger; men Huslejestigningen bør ganske naturligt foregaa gennem Næv-nene, der bedst er i Stand til at bedømme, om der i det givne Tilfælde er Grund til at indrømme nogen Stigning. Jeg vilde gerne henlede Opmærksomheden paa et Materiale, der giver et Grundlag for en Bedømmelse af, hvor vilkaarligt det vil være, om man gennemfører den Huslejestigning af 30 pCt. udenom Nævnene, som her er foreslaaet.

Københavns statistiske Kontor har fornylig udgivet en Oversigt over de Beboelseslejligheder, med Hensyn til hvilke Spørgsmaal om Lejeforhøjelse er behandlet af de københavnske Huslejenævn i Tidsrummet fra 15. Juni 1920 til 15. Januar 1921. Hvis vi ser paa denne Statistik, viser det sig, at der i den nævnte Periode har været behandlet i alt 16 025 Lejligheder. Af disse 16 025 Lejligheder har 6 755 eller godt 40 pCt. faaet en Lejeforhøjelse paa 20 pCt. eller derunder, 5 900 har faaet en Lejeforhøjelse paa 21—33 $\frac{1}{2}$ pCt., og 3 227 har faaet en Lejeforhøjelse paa over 33 $\frac{1}{3}$ pCt. Hvad vil det nu sige, om man her gennemfører en Adgang til at forhøje Lejen med 30 pCt. udenom Nævnene? Det vil sige, at de Husejere, der i denne Periode, som nu nys er afsluttet, forgæves har søgt Nævnet om en Lejeforhøjelse, nu pludselig ganske vilkaarligt faar denne Lejeforhøjelse; og det er jo ganske sikkert, at de over 40 pCt. Lejligheder, der ikke har faaet en Lejeforhøjelse paa over 20 pCt., netop for